

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 23/2020/DS-PT
Ngày 15-5-2020
V/v tranh chấp về quyền sở hữu tài
sản và tranh chấp khác về dân sự
theo quy định của pháp luật

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Lương Ngọc Dũng

Các Thẩm phán: Ông Lê Anh Sơn

Bà Phạm Thị Thanh Bình

- Thư ký phiên tòa: Bà Bùi Thị Thúy Hà – Thẩm tra viên chính Tòa án nhân dân thành phố Hải Phòng.

- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng tham gia phiên tòa: Bà Nguyễn Bích Thanh - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 5 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Hải Phòng xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số 27/2020/TLPT- DS ngày 22 tháng 4 năm 2020 về việc “tranh chấp về quyền sở hữu tài sản và tranh chấp khác về dân sự theo quy định của pháp luật”.

Do Bản án dân sự sơ thẩm số 01/2020/DS-ST ngày 21 tháng 2 năm 2020 của Tòa án nhân dân huyện C, thành phố Hải Phòng bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 96/2020/QĐ-PT ngày 28 tháng 4 năm 2020 giữa các đương sự:

- Nguyên đơn: Ông Vũ Văn S, sinh năm 1964; nơi cư trú: Thôn A, xã B, huyện C, Hải Phòng. Có mặt;

- Bị đơn: Ông Vũ Văn Thuật, sinh năm 1959; nơi cư trú: Thôn A, xã B, huyện C, Hải Phòng. Có mặt;

- Người kháng cáo: Ông Vũ Văn S là nguyên đơn.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện và quá trình giải quyết vụ án, nguyên đơn ông Vũ Văn S trình bày: Cụ Trần Thị Khánh có 7 người con gồm: Ông Vũ Văn Đồi, bà Vũ Thị Lánh, bà Vũ Thị Mừng, ông Vũ Trọng Đá, bà Vũ Thị Mọt, ông Vũ Sỹ Bình. Trong đó có 2 con là liệt sỹ là ông Vũ Trọng Đá, ông Vũ Sỹ Bình.

Năm 2018, cụ Khánh được Nhà nước truy tặng danh hiệu Bà mẹ Việt Nam anh hùng, chế độ đãi ngộ của nhà nước đối với Mẹ Việt Nam anh hùng có 51.850.000 đồng và Bằng công nhận. Khoản tiền và Bằng công nhận hiện do ông Vũ Văn Thuật nhận. Ông Vũ Văn Đồi là con trưởng (đã chết). Ông Đồi có 7 con gồm: Anh Vũ Văn S, chị Vũ Thị Ngải, anh Vũ Văn Sắt, chị Vũ Thị Đào, anh Vũ Văn Khoát, anh Vũ Văn Phác, anh Vũ Văn Vĩ. Ông Vũ Trọng Đá là liệt sỹ có vợ là bà Ngô Thị Dung và 2 con là anh Vũ Văn Sỏi, chị Vũ Thị Nghìn. Ông Vũ Sỹ Bình là liệt sỹ không có vợ con. Hiện các con của cụ Trần Thị Khánh còn lại ông Vũ Văn Thuật ở địa phương và bà Vũ Thị Mọt đang sinh sống tại Quảng Ninh, những người con còn lại đều đã chết. Ông Vũ Văn S yêu cầu chia số tiền trợ cấp kể trên theo pháp luật về thừa kế và ông Vũ Văn S được treo tấm Bằng kể trên.

Bị đơn ông Vũ Văn Thuật trình bày: Mẹ ông là cụ Trần Thị Khánh có 2 người con là liệt sỹ. Trong quá trình lập hồ sơ đề nghị Nhà nước truy tặng danh hiệu Bà mẹ Việt Nam anh hùng ông và các con đẻ, con dâu, cháu Sỏi, cháu Nghìn, cháu Vũ Văn S đều đã ủy quyền cho ông được đứng ra lập hồ sơ và được nhận số tiền Nhà nước trợ cấp 1 lần cho thân nhân Bà mẹ Việt Nam anh hùng là 51.850.000 đồng và nhận Bằng công nhận. Khi còn sống cụ Trần Thị Khánh ở với vợ chồng ông; khi cụ chết thì ông là con trai còn sống là người thờ cúng cụ Khánh nên ông không đồng ý chia số tiền trợ cấp một lần kể trên theo pháp luật thừa kế. Ông là người được treo tấm Bằng công nhận Bà mẹ Việt Nam anh hùng.

Những người làm chứng:

- Bà Vũ Thị Mọt yêu cầu được chia số tiền 51.850.000 đồng theo pháp luật thừa kế.

- Anh Vũ Văn Sỏi, chị Vũ Thị Nghìn yêu cầu được hưởng $\frac{1}{2}$ số tiền 51.850.000 đồng với lý do ông Vũ Trọng Đá có là liệt sỹ thì cụ Trần Thị Khánh mới được truy tặng Bà mẹ Việt Nam anh hùng. Số tiền còn lại ai là người thờ cúng cụ Khánh được hưởng và được treo tấm Bằng công nhận.

- Chị Vũ Thị Ngải, anh Vũ Văn Sắt, chị Vũ Thị Đào, anh Vũ Văn Khoát, anh Vũ Văn Phác, anh Vũ Văn Vĩ đề nghị được chia số tiền trên và nhường lại cho anh Vũ Văn S được hưởng và được treo tấm Bằng công nhận Bà mẹ Việt Nam anh hùng.

- Anh Nguyễn Đình Thủy, anh Nguyễn Đình Thành là con bà Vũ Thị Lánh có quan điểm không chia số tiền này mà để ông Vũ Văn Thuật quản lý dùng vào

việc thờ cúng cụ Trần Thị Khánh, xây nhà thờ cụ Khánh và treo tấm bằng tại nhà thờ này.

Với nội dung nêu trên tại Bản án dân sự sơ thẩm số 01/2020/DS-ST ngày 21/2/2020 của Tòa án nhân dân huyện C, thành phố Hải Phòng quyết định:

Căn cứ khoản 2 Điều 4; Điều 166 Bộ luật Dân sự 2015. Căn cứ khoản 2, khoản 14 Điều 26; Điều 147, 266, 288 Bộ luật Tố tụng dân sự. Căn cứ khoản 2 Điều 3 Nghị định số 56/2013/NĐ-CP ngày 22/5/2013 của Chính phủ. Căn cứ khoản 5 Điều 4 Thông tư số 03/2014/TTLT-BNV-BQP-BLĐTBXH ngày 10/10/2014 của Bộ Nội vụ, Bộ Quốc phòng, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. Căn cứ Điều 6; Điều 27 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Xử:

1. Không chấp nhận yêu cầu của ông Vũ Văn S về chia thừa kế số tiền trợ cấp một lần cho thân nhân của cụ Trần Thị Khánh được truy tặng Danh hiệu vinh dự Nhà nước Bà mẹ Việt Nam anh hùng và đòi được treo tấm Bằng công nhận danh hiệu Bà mẹ Việt Nam anh hùng.

2. Về án phí: Ông Vũ Văn S phải chịu 2.575.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm.

Sau khi xét xử sơ thẩm, ngày 26/02/2020, nguyên đơn ông Vũ Văn S kháng cáo: Đề nghị hủy toàn bộ bản án sơ thẩm để xét xử lại, ông Soạn cho rằng bản án sơ thẩm xử không khách quan.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

- Nguyên đơn: Giữ nguyên trình bày tại quá trình giải quyết sơ thẩm, giữ nguyên yêu cầu khởi kiện. Ngoài ra ông trình bày thêm: Gia đình chỉ ủy quyền cho ông Vũ Văn Thuật nhận tiền và Bằng công nhận Bà mẹ Việt Nam anh Hùng, chứ ông Thuật không có quyền giữ, sử dụng số tiền trên. Đối với Bằng công nhận đề nghị ông Thuật đưa về treo tại Nhà thờ dòng họ.

- Bị đơn: Hiện ông là con trai duy nhất còn lại của cụ Khánh, ông đang quản lý số tiền và Bằng công nhận Bà mẹ Việt Nam anh Hùng của cụ Khánh. Ông sẽ sử dụng số tiền trên vào việc sửa chữa nhà tình nghĩa, thờ cúng cụ Khánh. Ông không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng phát biểu ý kiến:

Về thủ tục tố tụng: Trong quá trình giải quyết vụ án và tại phiên tòa phúc thẩm, Thẩm phán và Hội đồng xét xử tuân theo đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự; các đương sự cơ bản thực hiện đầy đủ các quyền và nghĩa vụ của mình.

Về yêu cầu khởi kiện: Xét ông Thuật hiện tại là con trai duy nhất còn lại của cụ Khánh. Khi nhận tiền và Bằng công nhận Bà mẹ Việt Nam anh hùng thì các

con, cháu cụ Khánh đều ủy quyền cho ông Thuật. Ông Thuật là người đang quản lý nhà tình nghĩa do gia đình và Nhà nước xây cho cụ Khánh. Căn cứ vào Nghị định 56/2013/NĐ-CP ngày 22 tháng 5 năm 2013 của Chính phủ và Thông tư 03/2014/TTLT-BNV-BQP-BLĐTBXH ngày 10/10/2014 của Bộ Nội vụ, Bộ Quốc phòng, Bộ Lao động thương binh xã hội thì số tiền trên sử dụng vào việc thờ cúng cụ Khánh, không được coi là di sản thừa kế nên Tòa án cấp sơ thẩm bác đơn khởi kiện của nguyên đơn là có cơ sở. Do vậy, đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của nguyên đơn. Do tài sản tranh chấp không phải di sản, không chia thừa kế, không xác định sở hữu theo phần nên đương sự chỉ phải nộp án phí không có giá ngạch nên đề nghị sửa bản án sơ thẩm về án phí. Do bản án sơ thẩm bị sửa nên người kháng cáo không phải chịu án phí phúc thẩm.

Sau khi xem xét các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, cũng như lời trình bày của các đương sự và ý kiến của Viện Kiểm sát tại phiên tòa;

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

- Về tố tụng:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Đây là vụ án tranh chấp về quyền sở hữu tài sản và tranh chấp khác về dân sự, bị đơn cư trú ở huyện C nên Tòa án nhân dân huyện C thụ lý, giải quyết theo quy định tại khoản 2, khoản 14 Điều 26 Bộ luật Tố tụng dân sự là đúng thẩm quyền.

- Về yêu cầu kháng cáo: Nguyên đơn ông Vũ Văn S kháng cáo đề nghị hủy toàn bộ bản án sơ thẩm để xét xử lại, ông Soạn cho rằng bản án sơ thẩm xử không khách quan. Hội đồng xét xử phúc thẩm đánh giá như sau:

[2] Cụ Trần Thị Khánh, chết năm 1998, cụ Vũ Văn Ứng (chồng cụ Khánh) chết năm 1966; các cụ có 7 người con gồm: Ông Vũ Văn Đối, bà Vũ Thị Lánh, bà Vũ Thị Mừng, ông Vũ Trọng Đá, bà Vũ Thị Mọt, ông Vũ Sỹ Bình, trong đó có 2 người con là liệt sỹ gồm: Ông Vũ Trọng Đá, ông Vũ Sỹ Bình. Tại Quyết định số 1704/QĐ-CTN ngày 04/10/2018, Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam truy tặng Danh hiệu vinh dự Nhà nước “Bà mẹ Việt Nam anh hùng” cho cụ Trần Thị Khánh và kèm theo quyết định là 21.550.000 đồng. Ngày 10/12/2018, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội ban hành Quyết định số 22263/QĐ-SLĐTBXH trợ cấp ưu đãi một lần đối với đại diện thân nhân hoặc người thờ cúng Bà mẹ được truy tặng Danh hiệu Bà mẹ Việt Nam anh hùng do ông Vũ Văn Thuật nhận là 30.300.000 đồng. Tổng số tiền được trợ cấp, ông Vũ Văn Thuật đã nhận là 51.850.000 đồng và Bằng công nhận Bà mẹ Việt Nam anh hùng.

[3] Cụ Trần Thị Khánh có 7 người con nhưng hiện nay còn sống có ông Vũ Văn Thuật và bà Vũ Thị Mọt nhưng bà Mọt lại sinh sống ở Quảng Ninh. Khi làm thủ tục truy nhận số tiền thưởng và trợ cấp một lần cho cụ Khánh thì các anh chị em và ông Soạn đều ủy quyền cho ông Thuật là con trai duy nhất còn lại nhận

tiền thưởng và tiền trợ cấp đối với Bà mẹ Việt Nam anh hùng. Mặt khác, địa phương cung cấp thể hiện cụ Khánh được Nhà nước và gia đình xây cho một gian nhà tình nghĩa, cụ Khánh sinh sống tại gian nhà tình nghĩa này liền kề với nhà ông Thuật, ông Thuật là người thường xuyên chăm sóc cụ Khánh. Sau khi cụ Khánh mất thì ông Thuật là người đang sử dụng căn nhà tình nghĩa của cụ Khánh theo quyết định của Bản án dân sự số 07/DSST ngày 06/4/2000 của Tòa án nhân dân huyện C, thành phố Hải Phòng, hiện nay ông Thuật cũng là người thờ cúng cụ Khánh.

[4] Về việc truy nhận số tiền thưởng và trợ cấp đối với Bà mẹ Việt Nam anh hùng: Theo quy định của Nghị định số 56/2013/NĐ-CP ngày 22 tháng 5 năm 2013 của Chính phủ và Thông tư số 03/2014/TTLT-BNV-BQP-BLĐTBXH ngày 10/10/2014 của Bộ Nội vụ, Bộ Quốc phòng, Bộ Lao động thương binh xã hội quy định và Công văn số 53/LĐTBXH ngày 13/5/2019 của Phòng Lao động thương binh và xã hội - Ủy ban nhân dân huyện C thì số tiền thưởng và trợ cấp trên được sử dụng vào việc thờ phụng, cất bốc, xây sửa mộ, ...cho Bà mẹ Việt Nam anh hùng, cụ thể trong trường hợp này là sử dụng cho việc thờ cúng cụ Trần Thị Khánh. Do vậy, căn cứ vào Điều 612 Bộ luật Dân sự xác định số tiền truy nhận 51.850.000 đồng trên không phải là di sản của cụ Khánh để lại.

[5] Như vậy, từ những phân tích nêu trên xác định ông Vũ Văn Thuật (con trai cụ Khánh) là người được đại diện thân nhân nhận trợ cấp ưu đãi một lần đối với thân nhân và được nhận Bằng công nhận, Huy hiệu Bà mẹ Việt Nam anh hùng để thờ cúng, chăm sóc phần mộ của Bà mẹ Việt Nam anh hùng Trần Thị Khánh. Tòa án nhân dân huyện C, thành phố Hải Phòng không chấp nhận yêu cầu chia di sản thừa kế khoản tiền thưởng và trợ cấp một lần và đòi được treo tấm bằng công nhận của ông Vũ Văn S là có cơ sở nên không có căn cứ hủy bản án như yêu cầu kháng cáo của nguyên đơn ông Vũ Văn S.

[6] Về án phí: Tài sản tranh chấp không phải là di sản, Tòa án không chia thừa kế, không xem xét chia theo phần nên theo quy định tại Điều 27 của Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội thì đương sự chỉ phải chịu án phí không có giá ngạch. Vì vậy, cần sửa bản án sơ thẩm về phần án phí đối với ông Vũ Văn S. Do bản án sơ thẩm bị sửa nên người kháng cáo không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 2, khoản 14 Điều 26; Điều 147; Điều 148; khoản 2 Điều 308; Điều 313 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ Điều 612 của Bộ luật Dân sự;

Căn cứ Điều 27 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 của Ủy ban thường vụ Quốc hội,

Chấp nhận một phần kháng cáo của ông Vũ Văn S. Sửa bản án sơ thẩm về phần án phí dân sự sơ thẩm.

Xử:

1. Không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của ông Vũ Văn S về việc chia thừa kế số tiền thưởng và tiền trợ cấp một lần 51.850.000 đồng cho thân nhân của cụ Trần Thị Khánh được truy tặng Danh hiệu vinh dự Nhà nước Bà mẹ Việt Nam anh hùng và đòi được treo tấm Bằng công nhận danh hiệu Bà mẹ Việt Nam anh hùng.

2. Về án phí:

- Về án phí dân sự sơ thẩm: Ông Vũ Văn S phải chịu 300.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm; Ông Vũ Văn S đã nộp 1.290.000 đồng tiền tạm ứng án phí theo Biên lai thu số 0001347 ngày 01/3/2019 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện C, thành phố Hải Phòng. Hoàn trả lại cho ông Vũ Văn S số tiền còn thừa là 990.000 đồng.

- Về án phí dân sự phúc thẩm: Ông Vũ Văn S không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm. Hoàn trả lại cho ông Vũ Văn S 300.000 đồng tiền tạm ứng án phí dân sự phúc thẩm đã nộp theo Biên lai thu số 0008120 ngày 26 tháng 2 năm 2020 tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện C, thành phố Hải Phòng.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Trường hợp bản án được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a và 9 Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự./.

CÁC THẨM PHÁN

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TOÀ

Lê Anh Sơn Phạm Thị Thanh Bình

Lương Ngọc Dũng

Nơi nhận:

- VKSND TP Hải Phòng;
- TAND huyện C;
- Chi cục THADS huyện C;
- Đương sự (để thi hành);
- Lưu: HCTP, HS.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TOÀ**

Lương Ngọc Dũng